

ВХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
—
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
—
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Львов. 11. июня 1928.

Та фактом є, що міністр освіти стоїть на стороні закону і то закону, якого метою є: збільшити кількість міських гімназій, утримуваних нічим, як державною і єдиною формою піднесення шкільництва. Тимчасом є дискусія над бажаністю міністерства освіти добуватися, що

„La Question

(Вз нашего корреспондента.)

Париж, 5. трава 1928.

товних вразів та в доставляних го-
стининами поляками, спеціально ви-
думаних статистик і задля цього
змарштрованих поглядів — книжку
славоносів для величчя в будучи-
сти Річчосполитой. Малою більша
штука вибратись, на кошти котро-
гося з великих і пребогатих тутеш-
ніх поденників, до Москви, покру-
тяться там кілька тижнів, попоха-
ти тут, підсухати там і — не знав-
ши ні словечка в мовній славянсь-
кій мові — написати про виправу

III.

Ромітка п. Мартеля — безумовно найкраще п. шалюватіше удокументована в усього, що після війни появилася у французькій мові про українську справу.

Автор — не ворог поляків ні румунів, але він не хоче й датися й індустрії, таліювати на їх шпурку й піа їх скринку; він проглядає їх статистичні "лати" і рокуєста їх історичний і політичний думбей. І він сестеріа Францію й Європу:

—Скільки Галіччина може принести
одного гарного дня страшенні не-
проживання Європі..”

А про Бесарабію й Буковину:
 "Румунія зробила з Бесарабії (й
 Буковини) нову Аляску і Льотарин-
 гію".

Автор — не комуніст і не більшовик, і найменшого сліду захоплення соціалістичним байкалством у цього немає. Але він дивиться дійсності в очі і бачить ту кальсоальну творчу працю над відбудовою української національності, що відбувається тепер навіть під комуністичною диктатурою. Він не бачить тепер у країні ніяких інших організацій сил, які могли би надійно й тримко зайняти місце існуючого апарату. Автор знає, що остаточно і навічною метою кожного кріпкого національного руху є створення держави власної самостійної, хочби й зв'язаної з сусідніми державами міжнаціонального права. — але, побувавши по цьому боці Збруча і Дністра і врагавши політичний зміст і величчю полсежвенні т. вв. „самостійништва“ варшавсько - молдавської марки. — т. Мартель завважує і — остерігає:

„Соціалістична українська республіка — покинута держава непова і поклічана. Мирові дотворя кинули 10 мільйонів українців (і то ж покинута навіть вироблення) під чуже володіння. Ізуть аусилля, щоб ці землі відукраїністи. Польща мріє про границі з 1772 р... Україна ізолювана (від рад. союзу) швидко авантало би на своїй іншурі і на своїм ліксту небезпечки, що грохотіть й справнийй неадекватности. Вона валадо добре алає собі з цього справу, щоб ще мати на під топі ліді-дуби і ліді... Супроти ліді-дуби (о-коментного мідріація України від Ва-салу) свого міжнародного подолан-ня, реорія України з радичьким сою-зом буз би анірадом самовиновства. Одне Україна не має пайменшої о-жоті анірати ці ачелати...”

IV.

Висновки п. Мартеля — однаково на адресу Франції, як і України, короткі і ясні:

„Україна — земля богата; її наріз
діляний і робочий, перетворити най-
важкі проби, але зберігати, відбудо-
вати свою силу і будучину належить
самому. Ви віднаєте свою національну
свідомість і підчеркнете її, але ви не
думайте розвиртати собі... Бо справляти
небезпеку не читають на цьому... Най-
більша небезпека для від західних су-
спільств...”

Тут автор наводить і цьому нам у рядову залку жалю б. закордонного міністра Річпосполитої, що недостатня муніцип не дозволила Польщі відзначити в Риві 1920 кордонів 1772 р. і 1945 р.

Знаючи про українську „Альфу“, п. Мартель ось як кінчить своє міркування:

„Українська Республіка мирною
своєю не абиратиме силою відбрати
землі, які їй забрали. Однак істор
ічно зворотні непереможливі: Украї
територію завжди своїй позичи”.

Розвідка його могла би мати суттєвіше значіння у розвитку війни на Франції і взагалі Західної Європи до української справи, до повільного у румунському війську, армії Галичини й «федеративні лаврентівські» замість Воля повинні би бути піддані окремому вивченню.

в книжковій формі, а не самою тільки праграбною підбиткою з журналу. І поспішала би знайти на століку кожного французького й англійського політика.

Але хто цим може зайнятися?
Хто це порозуміє? Кому таке в го-
лоді?
В. Панейко.

Недобре з середньою
школою.

(Дочка и Станиславова.)

Не треба бути пророком, щоб вгадати, що за яких 10 літ державні українські гімназії будуть анігілізовані, якщо невіді плуєть таким шляхом як досі. На те громадянство якось серйозні шкільництвом лайменше журиться. Я боляй не титав ніде в останньому часі, як представляється державне українське середнє шкільництво під теперішню хвилю. А чейже державні гімназії в українськoм вижд. можво нині представляються так, що аж люд збрався: там демає показують менше як 50 урок. того часа утїла, як було те перел 4 роками! Можеб наші досли цю сиразову занялися і Н там, де треба належнє освітанє, а громадянству очі відіпрали.

До гімназій, які поволи занепадають, належить вже і станіславська українська держ. гімназія. Число учнів меншає з року на рік, (на другий рік буде бодай на один відвіда менше) та й число учителів-українців теж зменшується (на місце бл. п. Кичуна та перенесених пп. Левинського, Стрільцова, Кладушана і дир. Сабата прийшло всього 2 учителів-жидів). До того зайшла в останньому році подія, яку готові додати станіславській гімназії. Подія ці стоїть у зв'язку з новим курсом шкільної політики, який почався з приходом міністра освіти п. Добруцького, лікаря зі Станіславова. За урядування мін. Добруцького попали гімназії фактично зовсім під алашу нововведен, а відомо є відповідь п. Добруцького, яку він дав 1. березня 1928 учителям-полякам і жидом, що на те перед ним жалувалися. Він сказав вкрайно, що закладання шкільних «приватизаційних типиків є приватизація молоді „меншостей“ брати участь в польських „народових обходах“ і що в тих справах перший голос мають політичні власти. Це означає, що до школи вводиться політика, яку як така не повинні там мати нісїя.

Молодь все була, є і буде молодію. Молодь не має життєвого досвіду, не хоче бачити наслідків, не вміє терпіти. Такою була польська молодь, такою є кожна молодь, отже й наша. А наша є такою завдяки винковому нашому положенню, завдяки нашим важким переживанням, завдяки нашим нещадкам і страдам у боротьбі. І хоч вона в тій боротьбі участі не бере, то всеж дуже болючо переживає нещадчі й пониження. А в конкретних випадках реагує на факти, що її безпосередньо зачіпають, по молодечому цілком інстинктивно і робить те, як уміє.

Шкільну політику нинішнього дня характеризує брутальність супроти чужих думок і почувань. Це й було причиною остатніх подій у станіславській українській гімназії. Як відомо, 11 листопада 1927 р. зарядили власті обхід в честь марш. Пилсудського, Станіславській школі дістали наказ явити в обході участь. Одною з точок обходу була дефіляда перед пантою неананого жоюіра. Молодь стан. української гімназії була на бого-служенні в церкві, описла чекала півтора години перед церквою на похід, а описла прилучилася до польського походу і також дефілювала перед пантою неананого жоюіра. Постава української гімназійної молоді чомусь не подобалася станіславському кореспондентові львівського „Сло-ва Польського“ і він в хуліганський спосіб накинута в нїм на українську молодь. Наслідок той довнен був такий, що шкільні власті нагло перенесли проф. стаюіла-вської української гімназії Левницького до Вонбжезна десь на Поморі, Проф. Левницький ніякої участі в громадянськїм житті не брав, але він він у гімназії пласту — бо хтось мусить вести! — і на це до-рого заплата. Винен, чи не винен, але треба було покарати! і тут ще одне ціна-ве! За міністра освіти Грабського пере-ношено українських учителів далеко, але

не поза галицькі воєвідства. За теперішнього міністра зникаємо Поморє і якусь містину, яку тільки на мапі знайти!

Тепер почалося вже систематичне по-
лягання непокірних душ. Знаєш всім спитати
якими обиднувало українську молодь під-
час походу, зважений військовий походу в Тер-
нополі, де побито учителя Бокенського
так, що треба було його відвезти до Льво-
ва. А тимчасом надходив 3. май 1928 р.
Державні свята знала і Австрія! Але як
просто обходимо! А чи їх польська мо-
лодь обходила, це кожний знає, що ті чи-
си пам'ятає. Та не одні забулося! В Ста-
ниславові обхід 3. май 1928 попередив
воєвідський нарада, в якій брали участь всі
директори шкіл, всі парохі і т. д. Там рі-
шено, що обхід має скінчитися дефіла-
дом, цим разом перед воєводою і військо-
вими властями. Директори всіх шкіл ого-
лошили ученикам, що владується бого-
служення, а не богослуження похід. Вла-
стиво розпорядок Кураторії каже, що день
3. май є вільний від науки і більше нічого.
Чи отже управитель української гім-
назії мав слухати розпорядку Кураторії
чи зарядження воєвідського „обов'язко-
вого комітету“, на це тяжко відповісти.
Досить того, що управитель української
гімназії п. Держж оголосив ученикам
зарядження горожанського комітету і ві-
знав взяти в обході участь. Та ученики
української гімназії боялися забути під-
час походу зневага по заданій дописи
кореспондента „Слова Польського“ і по-
подіях у Львові та Тернополі, тому 5 ви-
сших класів участі в святі не взяло. На-
слідком него було, що управитель п.
Держж таки зараз 3. май оголосив, що
класи, які не явилися на обхід, зменшили.
Повідомлена про події Кураторія вислала
сечас п. Сосніцького, який заявив, що
класи хотіли небудуть отворені, доси не
знайдеться винний. Отже 5. а встанови-
в класи зменшено і ведеться слідство.

Надіємся, що цю справу займуться лаші посли. Але не дите цю, але й усім справам, які стоять у зв'язку з цією нашою середнім шкільним питанням. Чи не надумается наше громадянство над тим що в т.к. році 1926-7 адало матуру в середніх школах 10.000 українців-поляків, а всого 500 українців-українців? Що в нас на заальних можна почислити українські семикласові і фахові школи, хоч в Польщі 7-кл. нар. шкіл 2 600, а фахових шкіл 1.145?

З парляментарної арени.

(Власні телефоновіграми з 10. квітня 1928.)

ПРОМОВА ПОС. С. ХРУЦЬКОГО.

(ік) Зміст: Від 10 літ, відколи уряд перешав утимчасову управу маєткн правосл. церкви, а самі церкви віддав польському катол. клирові, не можемо доміжати у-нормування титулу власности церк. маєт-ків, які не є лише маєтком самої церкви але цілого народу. Витяємо а признавчим піднесенням врешті думки, що світські маєткові справи не належать до клиру, тільки до самих вірних. Крім урегулювання титулу власности треба видати закон, який даваби право урядові оснувати нові парохії. В рубриці витатків треба встановити ті суми, які уряд дістає а примусового удержавлення маєтків правосл. церкви. Вікніці треба опрацювати статут для церкви, але не такий, який укладав п. Грабський а митрополитом, бо такого статуту населення ніколи не признає, лише такий статут, який затвердять собор, де світські люди матимуть свій голос. Хто вважає нинішнього правосл. митрополита папою, той не розуміє демократичного устрою нашої церкви. Панове нічого не навчилися зі своєї історії. Всі вікні церк. посади єрархії правосл. церкви обсядаються російцями, тай ще чужоземцями. Тому російський дух панує в церкві! І російська еміграція має на церк. справн більший вплив, ніж населення, для якого церква призна-чена. (Голос: За не правосл. попи агітува-ди за і-кою!). Вікніці промовець пропонує побільшити видатки на правосл. віроіспо-відання на 1,875.000 зол.

МАРШАЛОК ДАШИНСЬКИЙ ПРОТИ
ППС.

(к) На вторагому засіданні бюдж. комісії при обговорюванні бюджету міністерства внутр. справ прийшло до конфлікту поміж представником пос. Бюрою

ти соціалістами, тому, що пос. Вирва не хотів допустити до обговорювання та бюджетної комісії виборчих зловживань, відібрав голос непереможному посолу. Проголосив та відомий засідання до порозуміння з маршалком союзу. Сьогодні безпосередньо перед обранням комісії пос. Вирва відбув нараду з марш. Дашинським, у результаті якої сказав на вступі засідання заяву, а якої виходить, що маршалок Дашинський виступав проти своїх партійних прихильців. А саме пос. Вирва заявив, що ділав з порозуміння з маршалком і що має обов'язок уважити, щоби задовігати додати не порозуміння своєчасному політичному бюджету. Справа зб. зловживань буде, маючи, тобою разом в адм. комісії. Це згодом прийнято в комісії без протесту. Всього у повелі ППС є свого рода «записки» головню у зв'язку з одночасною радістю представництва 1-ти. Про ці справу догадував іде в кулуарах м.м. Сидоренко сийий. Щодо справи зб. зловживань, це є сумніви, чи вона швидко прийде до обговорювання. Її головою адм. комісії є посол 1-ти

БЮДЖЕТ МИН-СТВА ВНУТР. СПРАВ

(ix) Після поганої конфлікту, який відбувся зчора між представником комісії пос. Виркою та послами ППС, першим промовляв пос. Прагер, якому зчора пос. Вирка відібрала голос. Усестани порушили справу виборів. М. і. заявив, що під час виборів під кляцями боротьби з партійництвом адміністрація веде боротьбу з особливим політ. думкою. Надумавши гасла сапаті, однієї громадянської думки вже орієнтується в тому ріжниця сапаті від корупції. В дальшому свої промови пос. Прагер запевнів, що клас ППС висує назад справу територіальної автономії для їх. окраїн. Вніс на сесію після цього дня. фонду міньства лаутр. справ. Пос. Домбський (Стр. Х.) Соби тоді акцентував увагу зборів, коли посли не бояться наразитися на такі ріжниця достояння і лише такий собі має значіння. Нині живемо в такій політ. системі, якої досі в Польщі ще не було. Промовляв запевнення, що не без порушення згадує про відносно лагідність виб. систем буши. галицького намісника Воджиського, бо після тодішніх виборів усестани життя вертало до цариці правих норм. Промовляв зголосив адреси на зменшення прибутку з адм. кар з 2,0 міль на 1,0 міль, далі на зменшення дням. фонду та на зменшення андотів на поліцію. Пос. Грібшам обговорюючи виб. азовизнання, наводив такий факт, що в готелю в Ломжі мешкав один кандидат з 1-ки, за якого староста платив грошей. Навіщо це кілька політиків приїміє промовців стверджує, що староста буває експлуатуючо 1-ки. Пос. Крайцівський (нім.) кереловіше поспішлим акцентував і пасивіста, доконувавши багатьма колишніх повстанців на ім. меншості на Шлезьку. Вибивання військ там належить до найлегших успіхів. Приймає є налади на вулиці, побіг гумовими пальцями та погрози револьверами. Пос. 2-й Лев Бачинський (соп. рад.): Обійняти правлячого уряду не буває виконати. Пелювання меншості навіть погіршало, а в повелінні адміністрації промисляється несправність до українського народу та бажання знищити його господарський та культурне життя. Промисляється не отримувати відносно самоврядувань одиноким громадянином і політиком і політиком. Сварки населення на відношення самоврядування є загальні в голосі та до того вищого самоврядування (це є міністерства в Варшаві). Коли промовляв знавство факт, що сімдесяті члени муніципальних електричних літаратурних з'їздів знають само, бо інакше поліція не могла б дозволити на аматорську зустріч, навіть то з огляди небезпечності. Пос. Вагінський (Визм.) крикнув: Коли ж міністерства в голові промисляють? — За цей час привидив його голова комісії по порядку. Пос. В. Целавин (Український) (люб) (галич. нім.). Офіційно промовляв після Четвертичного (ЧЛН). Сказав з 1-ки і Керівні (Піст), після чого звернув слово міністр лаутр. справ (який не виступав) який вже промовляв.

ПРОМОВА ПОС. В. ЦЕЛЕВИЧА.

(12) Зміст: Про вибори до
Львівського обласного суду. У повісті: Давидів зреш-
товує масово українців, у цьому і са-

— Дрібні містичні Овни із протидією
фазми, осягнення Далеко і ширше, але раку

